

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Amsterdam UMC, afdeling Psychiatrie
T.a.v. de heer dr. J.G.C. van Amsterdam
Meibergdreef 9
1105 AZ Amsterdam

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 17 oktober 2024

betreft *Schriftelijke raadpleging externe deskundigen inzake wetsvoorstel 'Tegengaan productie en handel in nieuwe psychoactieve stoffen' (36159)*

ons kenmerk 175386.09U

Geachte heer Van Amsterdam,

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) van de Eerste Kamer heeft momenteel het wetsvoorstel 'Tegengaan productie en handel in nieuwe psychoactieve stoffen' (36159) in behandeling.

Tijdens de commissievergadering op 1 oktober 2024 heeft de commissie besloten eerst schriftelijk enkele externe deskundigen te raadplegen alvorens de behandeling van dit wetsvoorstel voort te zetten. Op 15 oktober 2024 heeft de commissie vervolgens vastgesteld welke externe deskundigen benaderd worden en welke vragen aan hen worden voorgelegd. U bent een van de deskundigen die de commissie graag zou willen raadplegen.

Vragen van de commissie VWS

Namens de commissie VWS zou ik u vriendelijk willen verzoeken om op basis van uw professionele achtergrond en ervaring een schriftelijke reactie te geven op de onderstaande vragen die door de commissie zijn geformuleerd:

De regering verwacht dat de strafbaarstelling van nieuwe psychoactieve stoffen (NPS) zal leiden tot een verminderde vraag naar deze stoffen. In de nota naar aanleiding van het tweede verslag is de volgende reactie van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport mede namens de minister van Justitie en Veiligheid te lezen: "*De verwachting is dat dit belemmerende effect op de beschikbaarheid en het waarschuwend effect over de gezondheidsrisico's zal leiden tot ontmoediging van potentiële gebruikers en uiteindelijk tot een daling van de vraag naar deze stoffen*".¹

1. Is naar uw oordeel deze verwachting realistisch? Kunt u uw oordeel baseren op onderzoek?

¹ Kamerstukken I 2023-2024, 36159, E (nota naar aanleiding van het tweede verslag), p. 2.

datum 17 oktober 2024

ons kenmerk 175386.09U

blad 2

De regering erkent dat het verbod op 3-MMC en ecstasy er niet toe geleid heeft dat het gebruik is afgenomen: *"Uit monitors en onderzoeken blijkt inderdaad dat het gebruik van 3-MMC is toegenomen onder met name uitgaande jongeren."*² En: *"Wel lijkt het erop dat het verbod niet het gewenste effect op de beschikbaarheid heeft gehad. Het gebruik van ecstasy is sterk verbonden aan het uitgaansleven en de 'festivalisering' is vrijwel zeker debet aan een toename van (de populariteit van) het gebruik."*³

2. Bent u van mening dat het gebruik van NPS verband houdt met festivalbezoek?
3. Zijn er aanwijzingen dat het verbod op NPS daadwerkelijk zal leiden tot een verminderd gebruik?

In het RIVM-rapport van 2013 werd gewaarschuwd voor het risico op verschuiving van gebruik van NPS naar andere drugs als de NPS verboden zouden worden.⁴ Uit onderzoek naar de situatie in Duitsland en in de UK blijkt dat risico. De regering acht echter *"de verschuiving niet aannemelijk omdat het gebruik van nieuwe psychoactieve stoffen ten opzichte van klassieke drugs in Nederland relatief gering is."*⁵

4. Is er onderzoek beschikbaar dat de aanname van de regering ondersteunt?
5. Hoe oordeelt u zelf over de vraag of een verschuiving aannemelijk is?

Achtergrond

Het wetsvoorstel 'Tegengaan productie en handel in nieuwe psychoactieve stoffen' (36159) voegt een nieuwe lijst (IA) toe aan de Opiumwet, waarin stofgroepen worden opgenomen in plaats van individuele stoffen. Deze stofgroepen zijn chemisch afgeleid van middelen die al op lijst I van de Opiumwet staan. Het doel van het voorstel is een generiek verbod in te stellen op deze stofgroepen om de volksgezondheid te beschermen en de productie en handel in deze stoffen door de illegale drugsindustrie tegen te gaan. Het wetsvoorstel is op 16 januari 2024 aangenomen door de Tweede Kamer.

Op 5 juni 2024 heeft de toenmalige minister voor Medische Zorg een nota van wijziging bij het wetsvoorstel 'Wijziging van de Warenwet en de Tabaks- en rookwarenwet in verband met aanpassingen overwegend ter verbetering van toezicht en handhaving en aanpassingen van technische aard' (36503) naar de Tweede Kamer gestuurd. In onderdeel B van deze nota van wijziging (TK 36503, 7) wordt in Artikel IIIB een wijziging voorgesteld verband houdende met voorliggende wetsvoorstel 36159. Na de aanvaarding van wetsvoorstel 36159 zijn twee stoffen geïdentificeerd die onbedoeld onder het verbod vallen: het voedingsmiddel aspartaam en het gewasbeschermingsmiddel penconazool. Deze stoffen kennen geen illegale toepassingen. Met de op 5 juni 2024 ingediende nota van wijziging bij wetsvoorstel 36503 worden deze stoffen uitgezonderd van het verbod. De Eerste Kamer heeft wetsvoorstel 35603 op 8 oktober 2024 als hamerstuk afgedaan.

Omdat het niet de bedoeling is aspartaam en penconazool te verbieden, zal de in wetsvoorstel 36159 opgenomen wijziging van de Opiumwet tegelijkertijd in werking treden met Artikel IIIB van de nota

² Kamerstukken I 2023-2024, 36159, E (nota naar aanleiding van het tweede verslag), p. 10.

³ Kamerstukken I 2023-2024, 36159, E (nota naar aanleiding van het tweede verslag), p. 10-11.

⁴ J.G.C. van Amsterdam en E.J.M. Pennings, RIVM rapport 050921001/2013, *Wettelijke mogelijkheden om het gebruik van designer drugs tegen te gaan*.

⁵ Kamerstukken I 2023-2024, 36159, E (nota naar aanleiding van het tweede verslag), p. 8.

datum 17 oktober 2024
ons kenmerk 175386.09U
blad 3

van wijziging (TK 36503, 7). Mocht de wijziging van de Opiumwet niet in werking treden, omdat bijvoorbeeld de Eerste Kamer niet instemt met wetsvoorstel 36159, dan zal ook dit onderdeel van deze nota van wijziging niet in werking treden.

De commissie VWS heeft over wetsvoorstel 36159 inmiddels twee verslagen uitgebracht, die beide met een nota van de regering beantwoord zijn. Alle genoemde achterliggende Kamerstukken zijn terug te vinden via het bijbehorende wetsvoorsteldossiers ([36159](#) en [36503](#)).

Verzoek om een schriftelijke reactie

De commissie acht uw bijdrage van groot belang voor de verdere behandeling van dit wetsvoorstel. Zij zou het in het belang van een spoedige voortgang van de procedure op prijs stellen uw schriftelijke reactie op de gestelde vragen, indien mogelijk, te mogen ontvangen vóór vrijdag 1 november a.s. Volledigheidshalve merk ik op dat de commissie voornemens is de ontvangen reacties als openbare bijlage toe te voegen aan de commissieagenda.

Voor eventuele vragen kunt u contact opnemen met de griffier van de commissie VWS: Warmolt de Boer (warmolt.deboer@eerstekamer.nl – 06 156 191 63).

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Hoogachtend,

Greet Prins

Voorzitter van de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport